Vuoden Ayrshirekasvattaja 2007
ANNA-MAIJA POHJOLA

Syyskokouksessa Piikkiössä Vuoden 2007 Ayrshirekasvattajaksi valittiin Anna-Maija Pohjola. Palkintoa jaettaessa puheenjohtaja Mirja Koljonen sanoi mm., ettei Anna-Maijan ole tarvinnut sivuilleen vilkuilla ja miettiä muita rotuja. Anna-Maija on ayrshireihminen henkeen ja vereen ja hän on ollut mukana Suomen Ayrshirekasvattajien toiminnassa alusta asti – itse asiassa Anna-Maija oli yksi perustajajäsenistä.

Pohjola ennen ja nyt

Anna-Maija on kotoisin Pyhärannasta, läheltä Raumaa. Hän on syntynyt ja kasvanut lypsykarjatilalla ja lehmät ovat aina kiinnostaneet häntä. Nykyään hän pitää yhdessä miehensä Tuomon ja tyttärensä Vilman kanssa Tuomon kotitilaa Mietoisissa. Myös pojat ovat maatalousalalla. Veli-Tuomas asuu vaimonsa kotitilalla naapurissa, ja tilojen peltoja viljellään yhdessä. Johan on koneyrittäjä ja tekee konetöitä myös Pohjolassa. Pohjolan tila on ollut saman suvun hallinnassa jo yli 200 vuotta ja Tuomo on 7. isäntä. Anna-Maijan tullessa tilalle vuonna 1975 Tuomo oli jo luopumassa pienestä karjastaan, mutta eihän lehmistä luopuminen käynyt, sillä Anna-Maijan haaveena oli pienestä asti ollut emännän ammatti. Tällä hetkellä tilalla on 90 hehtaaria omaa ja 25 hehtaaria vuokrapeltoa. Lisäksi hiehot ja ummessa olevat lehmät huolehtivat maiseman avoimena pysymisestä noin 40:llä Metsähallituksen hehtaarilla. Lehmiä on nyt hieman yli 50 ja ne ovat yhtä suomenkarjalehmää lukuun ottamatta ayrshirejä. Ne asuvat vuonna 1998 valmistuneessa pihatossa. Vielä 1970-luvulla tilalla oli ayrshiren lisäksi niin friisiläisiä kuin suomenkarjaakin. Ruokkiessaan eri rotuisia lehmiä Anna-Maija huomasi niiden olevan tyypiltään erilaisia. Tuntui, että yhdessä pöydässä olisi parempi olla vain yhtä rotua. Roduksi valikoitui ayrshire.

Anna-Maija pitää kiitospuhetta valintansa jälkeen syyskokouksessa. Kuva: Jari Ahlholm.

Jalostuksesta

Anna-Maijan mukaan Pohjolan Ayrshiren jalostuksen tavoite on toimiva lehmä, jolla on hyvät jalat ja utare. Huipputuotos ei ole vaatimus, mutta nykyään tuntuu, että kahdesti poikineet lehmät lypsävät jo yli 10000 kg vuodessa. Anna-Maija sanoo, että on mukava huomata, että jalostustavoitteen mukaisia lehmiä on navetassa jo paljon. Anna-Maija kertoo, että Pohjolassa on tapahtunut paljon parannusta eläinaineksessa 2000-luvulla. Jo muutama vuosi on mennyt niin, ettei ole tarvinnut poistaa vuodessa kuin yksi ensikko, kun aiemmin ehkä kolmasosa oli poistettava. Jalostus on edennyt muutenkin: nyt voi tehdä suunnitelmallista karsintaa, kun ei ole niin paljon pakollisia poistoja. Pohjolassa eläimiä on jalostettu lähinnä siemenellä, alkionsiirtoja on tehty vähän. Ensimmäinen alkioeläin oli sonnivasikka.

Vuoden Ayrshirekasvattaja 2007

Vasikan väärä sukupuoli toki harmitti Anna-Maijaa, kunnes hän huomasi, että siitähän voi saada enemmän jälkeläisiä kuin lehmästä. Kanadasta tuodusta alkiosta syntyneestä Kellcrest Nelson ET:stä tuli Pohjolan ensimmäinen tilasonni. Se periytti jälkeläisilleen oikeanlaista keveyttä ja hyviä jalkoja. Nelsonin tyttäriä on yhä lypsyssä Pohjolassa ja muillakin tiloilla. Pohjolassa käytetään edelleen tilasonneja. Ne saavat huolehtia hiehojen tiineyttämisestä.

100-tonnari Ibiza kesäisissä tunnelmissa. Kuva: Laura Laiholahti.

Ayrshiren puolesta

Oman karjan jalostamisen ohessa Anna-Maija on vaikuttanut muuallakin. Hänet valittiin Varsinais-Suomen karjakerhon puheenjohtajaksi, mikä tuntui suurelta kunnialta. Siinä tehtävässä hän ehti toimia lähes 20 vuotta hän ehti toimia kerhon johtokunnassa. Tällä hetkellä Anna-Maija on FABA Palvelun hallituksessa, ja 30 viime vuoteen mahtuu paljon muitakin luottamustehtäviä. Lisäksi Anna-Maija on ollut mukana herättelemässä uudelleen suomalaista karjanäyttelykulttuuria. Näyttelykehissä on nähty myös Pohjolan eläimiä, vaikka nykyään Anna-Maija sanoo toimivansa enemmän taustalla. Vuosituhannen vaihteessa ayrshiren kehittäminen sai uuden sysäyksen eteenpäin. Vuonna 2000 Ayrshiren maailman kongressissa Englannissa muutamista suomalaisista ayrshireihmisistä rupesi tuntumaan, että jotakin täytyisi tehdä rodun eteen, ja syyskuussa 2000 perustettiin Suomen Ayrshirekasvattajat ry. Anna-Maija oli yhdistyksen ensimmäinen puheenjohtaja. Anna-Maijan mielestä on edelleen hienoa olla mukana toiminnassa eikä yhdistyksen perustamista ole tarvinnut katua, sillä ayrshire on hyvä ja elinvoimainen rotu, jota kannattaa kehittää, vaikka se maailmalla onkin vähän marginaalirodun asemassa. Erityisen iloinen Anna-Maija on siitä, että yhdistyksen toiminnassa on mukana myös nuorta, innostunutta karjaväkeä, miehiä ja naisia. Huolestuttavaa on se, ettei ayrshirea Suomessa ehkä arvosteta tarpeeksi eikä sen valtteja huomata. Anna-Maija sanoo tuontisonnien käytön johtuvan siitä, ettei Suomessa nähdä, mitä rodussa pitäisi parantaa. Anna-Maijan mielestä on virhe, että välillä neuvo-

Our associaton chooses from among us every year the most active member - or The Ayrshirebreeder of The Year. As The Ayrshirebreeder of The Year 2007 was chosen a long-liner breedactive, Mrs Anna-Maija Pohjola. Her target is to have practical cows with good udder and feet. She announces to see the right things in the Finnish breedingsphere. The crossbreeding with Holstein or usings the SRB aren't taking the breed of Ayrshire to the right direction. Anna-Maija has worked many positions of trust of this range. She was the first chairman of our association and at this moment she belongs to the board of The FABA-Service.

Vuoden Ayrshirekasvattaja 2007

taan käyttämään holsteinia risteytyksessä rakenteen parantamiseksi. Halutaanko edes kehittää ayrshirea? Edistystä olisi, että eri rotujen jalostuksesta päättäisivät eri ihmiset. Ayrshiren taakse pitäisi saada seisomaan muitakin kuin Suomen Ayrshirekasvattajat, ettei suomalaista eläinainesta jyrätä Pohjoismaisen yhteistyön voimin. Anna-Maijan mielestä esimerkiksi kanadalainen ayrshire täydentää suomalaista ayrshireä paremmin kuin Ruotsin punainen, SRB.

Kysyessäni Anna-Maijalta tärkeistä lehmäpersoonista sain kuulla ostoeläimestä, jonka nimeksi vaihdettiin Osto, koska alkuperäinen nimi oli jo käytössä Pohjolassa. Oston sukua on Pohjolassa edelleen. Osto oli lypsytyyppinen, kevytrakenteinen ja kuivajalkainen lehmä, joka lypsi 50-tonnariksi asti, samoin sen tytär Raila ja tyttärentytär Yyteri. Yyterin tyttärestä Ibizasta tuli 100-tonnari. Ibiza oli Anna-Maijan ihannelehmä. Se oli kestävä ja ystävällinen ja lypsi hyvin. Anna-Maija on tyytyväinen, että osasi hoitaa Ibizaa niin hyvin, että se pystyi tuottamaan yli 100000 maitokiloa. Ibizan 100-tonnarijuhlat ovatkin yksi Anna-Maijan uran tähtihetkistä. Tähtihetkiin lukeutuu myös valinta Vuoden Ayrshirekasvattajaksi. Anna-Maija arvostaa valintaa paljon, sillä sen ovat tehneet karjanomistajat. Voinee sanoa, että tällä kertaa palkinto annettiin elämäntyöstä.

Salla Rautio